

Rebel·lió a bord

Les bases i les cúpules sindicals no segueixen idèntics camins. El motí de milers de sindicalistes amb carnet de CCOO o UGT i l'aparició en escena d'una renovada CNT comença a variar els clàssics codis de representació laboral.

Ismael L. Belda

Les eleccions del passat juliol a la factoria Seat de la Zona Franca obrien foc sobre un comitè d'empresa enquistat, completament sord als que el van triar el 1986. Aleshores, CCOO resultaria majoritari amb vint-i-tres delegats i la CNT minoritària amb tot just cinc. L'acceptació per part de CCOO i UGT el febrer d'aquest any del Pla Industrial presentat per l'empresa, amb un acord sobre l'augment incontrolat del ritme de producció i l'eliminació del treball fix en la secció de manteniment, provocà el rebuig aclaparador del gruix de la plantilla, que, a la proposta solitària de CNT —amb el suport dels crítics de CCOO—, responia exigint un referèndum per un nou comitè amb el 95 per cent dels vots emesos.

Després d'aquestes avançades sindicals, la representativitat de les sigles canvià substancialment. En un resultat insòlit i històric, CNT passava a encapçalar el comitè amb disset delegats, entre obrers i tècnics, mentre que CCOO, que era la gran favorita per la crisi de les dues famílies ugetistes del metall, redondistes i seguidors d'Antonio Puerta, veia caure la seua força per darrere els seus competidors i a la cua del comitè.

Sense definir cap nova geografia de les centrals, el que ha passat a Seat ha estat el primer avís de pes després d'anys de rutina sindical. La factoria de Zona Franca és clau en la vida laboral de l'estat. La plantilla de 18.000 treballadors conserva un índex d'afiliació del 60 per cent. Tan sols UGT disposa de més de 5.000 afiliats. Per a Justo Domínguez, secretari general dels ugetistes catalans, la transició sindical de Seat «és solament la punta de l'iceberg».

Tota una traca

La rebel·lió encetada a la factoria barcelonina de la multinacional Volkswagen és només una conseqüència en la pel·lícula de reis i amotinats que el moviment sindical està vivint.

CCOO es dividí en el referèndum dels bancaris sobre la jornada partida. Més de 150 delegats de la central que dirigeix Antonio Gutiérrez demanaren el *no* públicament enfront del *sí* de la majoria oficial de l'executiva. Aquesta petició va tenir el suport per CNT i tots els sindicats nacionalistes de classe. El *no* va guanyar, però això no impedí que en la mateixa seu madrilenya de Comissions els dirigents firmaren

Els sindicalistes de base voien democràcia i participació.

d'amagat amb la patronal de la banca els acords rebutjats en el referèndum. Les dimissions arribaren en cadena.

Afectada per la reconversió naval, Euskalduna ha vist com les direccions d'UGT, CCOO i ELA-STV firmaven en solitari el pla de desmantellament-recol·lecció per a l'empresa. Un pla no acceptat per la central nacionalista LAB ni pels col·lectius autònoms de la gran factoria, que no han parat en les batalles camps amb l'ertzaintza i la

guàrdia civil, arrossegant en les reivindicacions nombrosos sindicalistes de CCOO.

La desobediència de les bases i l'exigència d'una altra política sindical arribà també a l'acer comú galleg de Sidgasa, la naval andalusa de Puerto Real o a Fasa-Renault, on el comitè d'empresa també està pendent de passar l'examen d'un referèndum sindical per a la seua continuïtat o renovació.

El sindicalisme clàssic valencià del STEPV pateix també una important polèmica interna entre els seus afiliats en desprendre's la central del conjunt de la mobilització laboral dels ensenyants i estampar el passat 29 de maig la firma per a un acord en solitari amb el conseller Cebrià Ciscar, fins i tot per sota d'altres ofertes ministerials.

Per a UGT, que també assumí la proposta del conseller, fer-se amb el STEPV continua sent un objectiu davant la profunda i inoperant feblesa del seu sindicat del professorat, la FETE, pretensió que alça butllofes al si de la central nacionalista valenciana federada amb la UCSTE, típicament a l'esquerra de CCOO.

A València, militants del PCPE i sindicalistes independents o afiliats a

Els conflictes generen formes de lluita al marge de CCOO i UGT.

la comarcal de l'Horta de CCOO trenquen recentment la seua adscripció sindical i constitueixen el TUC, Treballadors per la Unitat de Classe, que lideren el veterà dirigent de CCOO Antonio Infante i Marcelo Ramos, líder de l'Empresa Municipal de Transports.

Tornar a la democràcia

Seat probablement ha posat en marxa la renovació sindical. No debades ha sigut, segons Juan Ignacio Marín, secretari general del Metall de CCOO, «el primer cas en una empresa de gran entitat en què un comitè ha estat destituït per la majoria de la plantilla». Destituït o acomiadat per la falta «de l'exercici quotidià de la democràcia sindical», en paraules de Marín, CCOO ha passat de comptar amb un milió i mig d'afiliats, quan el Pacte de la Moncloa, als no més de 300.000 carnets actuals. L'any sindical que comença serà, potser, decisiu per a la central.

«Les bases s'estan rebel·lant contra els que negocien clandestinament el seu futur», pensa Josep March, fill d'un agricultor lleidatà, treballador de Coreus i secretari general de CNT.

«La gent vol simplement que se'ls pregunte, participar dels seus problemes», deia Joan Pérez, secretari valencià dels anarcosindicalistes. «Tot apunta a un moviment de reafiliació. És una crida perquè els sindicats realment ho siguem». □

Escoltar els treballadors

*Josep March **

Els darrers esdeveniments han evidenciat la debilitat del sindicalisme des d'una perspectiva global, i més encara, la injustícia de la regulació que encobreix o sustenta aquesta situació i que respon al nom de Ley Orgànica de Libertad Sindical (LOLS).

En els primers temps de la transició els que en movien els fils van prendre, com a mínim, dues decisions transcendents d'índole sindical: a) cal primar UGT per frenar la influència comunista i b) cal evitar, com siga, que CNT recupere protagonisme. El primer punt s'aconsegui i UGT culminà la seua trajectòria ascendent amb el triomf en les eleccions sindicals de 1982, repetit el 1986. Quant al segon, en part també es va aconseguir, ja que vam ser marginats globalment del procés (si bé hem de reconèixer que hi vam posar molt de la nostra part).

Així les coses, CC.OO. i UGT han anat exercint des de 1977 un hegemonisme sindical, en el qual han alternat les llunes de mel i les baralles. Les conseqüències d'aquest hegemonisme tenen noms propis: Pactes de la Moncloa, Acord Nacional d'Ocupació, Acord Interconfederal, etc. En tot aquest procés la cosa menys important ha estat l'opinió dels treballadors, cada vegada més lluny del que es decidia en el seu nom per les altures. Però han estat inapel·lables: s'han allunyat dels sindicats i hi ha recel i desconfiança, totalment justificades per una pràctica no sols errada, sinó globalment desastrosa, on han portat la pitjor part. Les dades d'afiliació són eloqüents: solament el 10 per cent pertany a algun sindicat.

Des d'aquesta perspectiva el que va passar en la banca privada, l'ensenyament o SEAT o el que puga

passar demà, no hauria de sorprendre'ns tant. El treball que hem fet des de CNT és generar una nova dinàmica que implique el retrobament dels treballadors amb el moviment sindical, però això només passarà quan s'hi sentiran identificats, quan es compte amb ells: la pràctica de l'assemblea, la transparència i l'honestat, l'autonomia de partits polítics. I la reivindicació d'una situació que ha de millorar dia a dia.

** Secretari general de CNT*